

Asketika = snaha o křesťanskou dokonalost

Křesťanská dokonalost záleží v tom, že s pomocí Boží milosti činíme dobré a varujeme se zlého, jak nás tomu učí naše svatá víra. Snaha o křesťanskou dokonalost znamená přičiňovat se, abychom Boha víc a více milovali, a proto z lásky k němu konali co nejlépe všechny dobré skutky. Pán Ježíš o dokonalém životě řekl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!“ (Mt 19,21) Pán Ježíš k dosažení dokonalosti doporučil zvláště **tři evangelijní rady** a to dobrovolnou chudobu, ustavičnou čistotu (tj. doživotní svobodný stav) a trvalou poslušnost duchovních představených. To vše se dobrovolně zavazují zachovávat svatými sliby řeholníci a řeholnice. Řeholní bratři a sestry žijí v kláštorech, kde slouží Pánu Bohu svými modlitbami, výchovou mládeže, péčí o chudé a nemocné, a duchovní správou mezi věřícími i nevěřícími. Těm, kteří pracují mezi nevěřícími, říkáme **misionáři**.

Protože jsme věřící, všichni kolem nás si myslí, že musíme být dokonalí. Poukazují na nás, snaží se nám naše chyby předhazovat a tím si omlouvají své chyby. **Dokonalí nejsme, ale jsme povinni se o dokonalost snažit.** Celý náš život je cestou k naší osobní svatosti. O dokonalost máme usilovat proto, že je to privilegium, k němuž jsme dostali dar víry. Ten pak můžeme dostatečně zúročit a tak růst k dokonalosti. Kdo se snaží, je uchráněn před tím, že ztratí spásu. Když se snažíme o dokonalost, máme též pokoj v duši. Tato snaha dává životu hlubší smysl. Již zde na zemi máme při snaze o dokonalost určité výhody, že dostáváme od Pána Boha více darů a požehnání. Na cestě k dokonalosti jsou však také určitá **nebezpečí**, když začneme přehánět, přestaneme být normálními lidmi a staneme se fanatiky; nebo zvlažníme v horlivosti a dáváme si pozor pouze na těžké hříchy a lehké moc nesledujeme či neděláme si s nimi starost. Podle toho, jak je člověk citlivý k lehkým hříchům, se pozná snaha o dokonalost. Nebezpečí, že člověk zvlažní, se pozná takto: není si toho často ani vědom, například už se tolik nemodlí a těžko se vrací k větší horlivosti. Když člověk zvlažní, je to už jen krůček k těžkým hříchům. Neváží si milostí, myslí si, že mu to tak stačí a nesnaží se, zastaví se v duchovním růstu.

To po čem toužíme, k tomu také směřujeme a snad toho můžeme i časem dosáhnout. Pokud někdo po něčem touží, stále na to myslí, dokáže kvůli vytouženému se i něčeho zříci, jen aby toho dosáhl. Lidé touží po věcech tohoto světa, po požitcích, po bohatství, po úspěchu, ale když toho dosáhnou, zjistí, že jim něco chybí. **Křesťan by měl toužit po dokonalosti.** Pán Ježíš říká, že máme být dokonalí: „Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,48) Naše dokonalost se projeví v tom, že budeme stále opravdověji milovat Boha a bližního. Není hezčí cíl než být blízko Bohu. Nejdůležitější předpoklad k tomu, že máme horlivou touhu po dokonalosti, je vidět v dokonalosti svůj nejdůležitější a nejvyšší úkol a mít pevné rozhodnutí využít všechny prostředky k ní. Toužit po dokonalosti je důležité, neboť jen tak k ní

budeme hledat cesty. Když toužíme po dokonalosti, dokážeme ochotněji přijímat Boží vůli, všechny těžkosti a problémy. Touha po dokonalosti se udržuje častou obnovou tohoto úmyslu. V těžkostech je třeba si říci: „Teď se to ukáže.“ Ráno si dát předsevzetí: „Po celý den chci toužit po dokonalosti.“ Večer uléhat s úmyslem: „I zítra se chci s Boží pomocí snažit toužit po dokonalosti.“ Když se modlíme za to, aby rostla naše touha po dokonalosti, pak si dáme pozor, abychom to nepokazili. Rozjímáním před Boží tváří promýšlet, co ještě mohu změnit. Duchovní četbou o svatých, kteří to dokázali a snášeli pro Pána Boha těžkosti. Sebezáporem, kdy si záměrně něco odřeknu, protože chci odpovídat na Boží lásku. Nejvíce milostí dostáváme od Boha nezaslouženě.

Stálá bdělost nad sebou nás má vést k tomu, abychom se neodchýlili od správného směru. Zvláště si máme dát pozor, abychom se vyvarovali vedení špatnými sklony. Nenaletět hned na pokušení. Nenechat se strhnout špatným příkladem. Nepřeslechnout Boží vnuknutí. Stále nad sebou bdít znamená rozlišovat, k čemu nás při jednání vede Duch svatý a k čemu duch nesvatý. Duch nesvatý nás například vede k tomu, abychom zveřejňovali své dobré skutky. Duch svatý nás naopak vede k tomu, abychom dobré skutky dělali skrytě a ne kvůli chvále. Duch nesvatý nám vnuká, abychom se přespříliš starali o pozemské záležitosti. Duch svatý nás obrací k nejvyššímu Dobru, v přebytku i nedostatku důvěřovat, že nás Pán Bůh chce právě vést takto. Duch nesvatý vede k nestálosti v konání dobra, že nevytrváme v dobrém, co jsme začali. Duch svatý nás upevňuje ve vytrvalosti v dobrém pro Boha, a to ve štěstí i v neštěstí. Duch nesvatý nás podporuje v tom, abychom se příliš zabývali sami sebou a marnili tím čas, abychom podléhali zvědavosti, panovačnosti apod. Duch svatý v nás pěstuje důvěru v Boha. Duch nesvatý nám namlouvá, že něco znamenáme, že jsme důležití. Duch svatý nás učí pravdivé pokoře a spravedlnosti; učí nás tomu, abychom netíhli k přeceňování vlastních zásluh. Duch nesvatý vede člověka k nemírnosti, k přehánění v práci, v jídle, v řečech atd. Duch svatý nás vede ke zlaté střední cestě. Duch nesvatý nás vybízí k tomu, abychom při jednání hledali hlavně potěšení a snazší způsoby. Duch svatý nás vede k tomu, abychom ochotně a trpělivě přijímali svůj kříž. Plodem toho, k čemu nás vede Duch svatý, je pokoj, láska a radost. Duch nesvatý plodí rozdělení, zármutek, neklid a vnitřní nepokoj.

Podstatou křesťanské dokonalosti je láska k Bohu, která se projevuje láskou k bližním. Kdo chce usilovat o křesťanskou dokonalost musí prosit Ducha Svatého o pomoc, Boží pravdy přijímat pokorně a ochotně, pozorně přemýšlet, co od nás Pán Bůh očekává, a každodenně uvádět do života, co nám bylo sděleno. Milovat může jen ten, kdo ví, proč miluje. Důvody, proč máme milovat Boha jsou: Bůh nám svou lásku dal poznat skrze Krista, který za nás zemřel na kříži. V lásce k Bohu nacházíme svou záchranu. Více se nám pak též podaří být lidmi lásky vůči lidem. Bůh si zaslouží, aby byl milován. Čím více Boha poznáváme, tím více pak budeme toužit, abychom jej měli rádi. Bůh nás

miluje. Je důležité vědět a uvědomit si, že jsme Bohem milováni. Věříš v Boží lásku? Víš, že tě Pán Bůh miluje? Důkazem malé víry může být strach nebo smutek. Ty jsou způsobeny tím, že nevěříme, že Boží vůle je lepší než naše. Je důležité, abychom souhlasili s tím, jak to chce Bůh. Nedůvěra, když přijde utrpení: Bůh má právo zkoušet naši lásku. Tak Bůh zachází se svým synem: za každým utrpením se nachází něco velkého a mnohdy se toho nedočkáme kvůli naší nedůvěře. Snažme se, i přes nepříznivé okolnosti, za vším, co budeme prožívat, vidět dotek Boží lásky. **Duchovní pokrok** dělá jen ten, kdo roste v lásce. Jak si to zařídit, abychom mohli růst v lásce? Mít rád Boha není záležitostí citu, ale vůle: „Já chci, i když je to pro mne těžké.“ Boha můžeme milovat dokonale, nebo nedokonale. Nedokonale miluje Boha ten, kdo ho miluje proto, že ho tato láska činí šťastnějším, že mu tato láska dělá dobře. Dokonale miluje Boha ten, kdo ho miluje vytrvale proto, že Bůh si zaslouží, aby byl milován, tj. mít ho rád kvůli němu samotnému.

V lásce k Bohu se cvičíme, když často přemýšlíme o Bohu a jeho lásce k nám, o tom, jak je Bůh dokonalý, a také prosíme o lásku k němu. Bůh ji dá tomu, kdo o ni stojí. Co nejvíce se v lásce k Bohu cvičit. Střelné modlitby během dne: „Pane, mám Tě rád.“ Jak je to s naší láskou k Bohu můžeme zjistit podle toho, zda se snažíme varovat hříchu a dodržovat přikázání; jak vypadá naše trpělivost, když přijde kříž či utrpení; jak často vzbuzujeme úmysl lásky k Bohu; jak časté jsou naše skutky lásky k bližnímu; jak najít správný postup, aby rostla naše láska k Pánu Bohu. Jedním z nejdůležitějších úkolů každého křesťana je snažit se, aby rostla jeho láska k Bohu. Kdo to nepochopil, nepochopil křesťanství. **Učitelé duchovního života** radí, abychom zapojili tři rozhodující schopnosti: paměť, rozum a vůli. Nepřemýšlet o ničem, co mi brání mít víc rád Boha; nepřemýšlet nad tím, jak nám někdo ublížil, nad tím, co jsem viděl v televizi apod. Často si v paměti uvědomovat, o co nám jde, vybavovat si příklady svatých; vzpomínat na to, kdy mi Pán Bůh pomohl něco dobrého vykonat. Chci-li mít více rád Boha, nehledám důvody, proč to nejde, ale přemýšlím, jak to udělat, jaký příklad mi dal Pán Ježíš svým životem, hledat souvislosti se svým životem, abych pochopil záměr, jaký se mnou má Bůh. Také mi musí být jasné, o co mi jde, proč to dělám a vím, pro koho to dělám. Často povzbudit svou vůli úmyslem: „Pane, vše konám pro Tebe.“ Nepřipouštět výmluvy, že to nemůže být lepší, že s tím nic nenadělám.

Evangelijní rady

Pán Bůh zjevil svou Božskou vůli nejenom v podobě rozkazů a zákazů, v podobě svých zákonů a přikázání, nýbrž i v podobě pozvání, v podobě rady. Rada je dobro, které nám Ježíš Kristus ukázal a doporučil, ale nepřikázal. K dosažení dokonalosti Ježíš Kristus doporučil zvláště **tři evangelijní rady**: dobrovolnou chudobu, ustavičnou čistotu a stálou poslušnost pod duchovním představeným. Dobrovolná chudoba, ustavičná čistota a stálá poslušnost

nazývají se evangelijní rady, protože jich Ježíš Kristus v evangeliu jednotlivým osobám nepřikazuje, nýbrž jen radí, a nechává na vůli každému, jak se chce rozhodnout. Evangelijní rady jsou zvláštními prostředky k dokonalosti, protože jimi křesťan odstraňuje hlavní překážky křesťanské dokonalosti, totiž žádost těla, žádost očí a pýchu života, tj. žádost ducha (1 Jan 2,16); jimi obětuje Bohu sebe i vše, co má: svou duši, samostatnost i vůli přináší v oběť slibem poslušnosti, své tělo slibem čistoty a svůj majetek slibem chudoby. O evangelijních radách platí slovo Páně: „Všichni to nechápou, jenom ti, kterým je to dáno.“ (Mt 19,11) K evangelijním radám je třeba zvláštního Božího povolání. Toto povolání je zvláštní Boží milost. Bůh nežádá od každého, aby mu přinesl v oběť celou svou bytost a vše, co má, ale žádá od každého, aby si příliš nezakládal na pozemských věcech.

Rozdíl mezi zákonem a radou je tento: Zákon přikazuje, rada doporučuje, proto plnit zákon je nutné, ale dbát rady se ponechává dobré vůli. Když Božský Spasitel mluví o panicích, říká: „Kdo může pochopit, ať pochopí!“ (Mt 19,12) Když dává přikázání, nikdy neřekl: „Kdo můžeš učinit, učiň,“ ale: „Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně.“ (Mt 7,19) Plnit zákon je pro všechny podmínkou věčné blaženosti. Plnit radu je pro jednotlivé osoby cesta k vyšší dokonalosti a k větší blaženosti. Kdo neplní zákon, hřeší, ale kdo neplní rady, nehřeší, nýbrž jen zaostává za vyšší dokonalostí. Čeho žádá zákon, je dobro, co doporučí rada, je dobro lepší. Ovšem předpokládá se, že kdo zachovává evangelijní rady, zachovává také předně zákony. Evangelijní rady jsou povinny zachovávat osoby řeholní a všichni ti, kdo se k tomu zavázali slibem.

Sliby dané Bohu: Pravá zbožnost se projevuje také tím, že plníme sliby, které jsme dali Bohu. Na prvním místě sem patří sliby, které jsme dali při svém svatém křtu a svátosti biřmování: odříkám se zlého a chci žít ve svobodě Božích dětí ve víře, naději a lásce. Zvláštním projevem ctnosti zbožnosti jsou sliby založené na evangelijních radách chudoby, čistoty a poslušnosti, které skládají členové řeholních společenství. Zavazují se žít lépe než je striktně přikázáno. Pokud Bohu něco slíbím, mám to splnit, proto je důležité dobře uvážit, zda to, co chci slíbit, mohu uskutečnit. Jen ze závažných důvodů může Církev zprostit slibů a příslibení. Řeholí se myslí život v řeholním společenství podle určitých pravidel. Podstatu těchto řeholních pravidel tvoří nejvyšší životní pravidlo: následování Krista. Aby mohli řeholníci Krista lépe následovat, slibují chudobu, mravní čistotu a poslušnost představeným. Čistota znamená, že odevzdávají Bohu své srdce, chudoba - zříkají se závislosti na majetku, poslušnost - svou vůli podřizují svým představeným. Rodinou řeholníků je duchovní společenství bratří nebo sester. Znakem jejich zasvěcení je řeholní oděv - hábit (každá řeholní rodina má vlastní) a společný způsob života v klášteře. Každá řehole má svou spiritualitu. Výraz označuje jak citlivost vůči duchovním hodnotám, tak samotnou praxi, která je vlastní té které náboženské skupině, například

karmelitánská, františkánská atd. Františkáni prosluli svou chudobou, dominikáni kazatelstvím, vincentky a boromejky péčí o nemocné, salesiáni výchovou dětí a mládeže, jezuité misiemi, voršilky apoštolátem...

Evangelijní rady poznáváme z Písma svatého, ze stálého církevního podání, i z církevních dějin. Nějaký člověk přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?“ On mu řekl: „Proč se mě ptáš, co je dobré? Jenom jeden je dobrý. Chceš-li však vejít do života, zachovávej přikázání.“ Zeptal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nezabiješ, nezczizolžíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, cti otce i matku a miluj svého bližního jako sám sebe.“ Jinoch mu řekl: „To všechno jsem zachovával. Co mi ještě schází?“ Ježíš mu řekl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!“ (Mt 19,16-21) Z této rozmluvy vysvítá rozdíl mezi zákonem a radou. K věčnému životu je třeba zachovávat přikázání, k vyšší dokonalosti zbavit se všeho, co člověka váže k zemi, a následovat Pána Ježíše. Za plnění zákona Kristus slibuje „život“, tj. věčnou blaženost, za plnění rad „poklad v nebi“, tj. vyšší stupeň blaženosti. O vyšší blaženosti paniců čteme ve Zjevení svatého Jana (14,3-4), že zpívali před trůnem Božího Beránka novou píseň. Nikdo se nemohl naučit té písni. To jsou ti, kdo se neposkrvnili. „Ti následují Beránka, kamkoli jde.“ Často se lidé ptají: „Co je ještě hřích a co už ne?“ V příběhu o bohatém mladíkovi však vidíme, že Ježíš míří se svými požadavky dál a že překračuje to, co se jen musí. Ježíš nepřikazuje, ale nabízí a radí, jak dosáhnout dokonalosti, proto mluvíme o evangelijních radách chudoby, čistoty a poslušnosti.

Také svatý apoštol Pavel činí rozdíl mezi zákonem a radou: „O pannách mi Pán nedal žádný příkaz. Ale dávám radu, protože jsem dosáhl od milosrdného Pána toho, že se mi může věřit.“ (1 Kor 7,25) Ta rada je, „že je to dobré“ (1 Kor 7,26) zůstat v panenství. Přednost panického stavu uvádí slovy: „Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen.“ (1 Kor 7,32-33) Již mučedník svatý Justin se zmiňuje o mnohých, kteří stále zůstávali panici. A ještě dříve žák apoštolů svatý mučedník Ignác radí: „Kdo může setrvat v panictví ke cti toho, jenž je Pánem těla, zůstaň v něm.“ Svatý Augustin říká: „Kdo rád poslechne rady a uvede ji ve skutek, bude mít větší slávu.“ Církevní dějiny vypravují o asketech. Asketa je ten, kdo se v něčem cvičí. **Asketové se dobrovolně zavazovali k zachování evangelijních rad** a byli v Církvi zvláštní třídou. Zpočátku zůstávali mezi svými, ale časem, hlavně v dobách pronásledování, uchylovali se do samoty. Tak se z asketů vyvinuli poustevníci. Konečně ze způsobu poustevnického života vyvinul se časem řeholní život.

Dobrovolná chudoba záleží v tom, že člověk se zříká všech časných statků, aby tím snáze došel statků věčných. Ježíš nepřikazuje chudobu, ale ukazuje, že je to jedna ze základních podmínek života podle evangelia. Ctnost chudoby neznamena třít bídu s nouzí, ale mít správný vztah k majetku. Jde o

vztah, který se musí budovat. Předpokládá i jistou odpoutanost od majetku. Jde o vztah ve smyslu Ježíšových slov: „Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.“ (Mt 6,25.33) Evangelní rada chudoby nás vede ke správnému vztahu k vlastnictví a majetku.

Ustavičnou čistotu zachovává ten, kdo po celý život se zdržuje nejenom nečistých tělesných rozkoší, nýbrž i manželství, aby mohl sloužit Pánu Bohu nerozděleným srdcem. Panenství a celibát je předzvěstí nebe, kde se podle Ježíšových slov lidé nebudou ženit a vdávat. Proto má smysl pouze v úzkém spojení s Kristem, Spasitelem a Prostředníkem mezi nebem a zemí. Zde je třeba důrazně podtrhnout důstojnost manželství. Cílem panenství a celibátu je duchovní plodnost spočívající v nerozděleném srdci zcela oddaném Ježíši Kristu. Nese to s sebou jistě účast na Kristově kříži, ale to je poslání všech křesťanů. Panenství a celibát se proto nesmí stát útekem ze světa, nýbrž nasazením pro svět a jeho potřeby.

Panicťví s panenstvím pro Boží království i svátost manželství pocházejí od téhož Pána. Většina lidí vstupuje do manželství, ale někteří chtějí žít plně pro Boha, a tím také sloužit druhým lidem. Říkáme tomu, že si volí zasvěcený život. Bůh jim dává smysl a uděluje nezbytnou milost žít je ve shodě s jeho vůlí. Cenění panenství pro Boží království a křesťanský smysl manželství jsou neoddělitelné a navzájem si pomáhají: Kdo očerňuje manželství, zmenšuje i slávu panenství. Kdo je chválí, zvyšuje obdiv, který patří panenství. Vždyť co je krásné jen ve vztahu s ošklivým, nemůže být opravdu krásné. Avšak to, co je ve srovnání s uznávaným dobrem ještě lepší, to je dobré nadměru. Stav založený na slibu evangelijních rad nepatří sice k hierarchickému zřízení Církve, avšak náleží nepopíratelně k životu a svatosti Církve.

Stálou poslušností podrobuje se člověk duchovnímu představenému i v těch věcech, které Bůh ponechal lidské svobodě. Všichni jsme povoláni, abychom poslouchali Krista, protože pokud chci někoho následovat, musím ho poslouchat. Když chci svou poslušnost vyjádřit konkrétně, staví se mi před oči požadavek poslušnosti vůči Církvi. To vše vyplývá ze svatého křtu, kdy jsem stvrdil své obrácení ke Kristu a ochotu poslouchat jeho hlas. Evangelijní rada poslušnosti však vede člověka k tomu, aby svou svobodu vložil do rukou autority. Dnešním lidem je to nepříjemné; z toho vyplývá, že velmi poklesl význam autority. Přesto je to způsob, jak dosáhnout úzkého spojení se zmrtvýchvstalým Kristem.

Evangelijní rady ve své rozmanitosti jsou předkládány každému Kristovu učedníku. Stav zasvěceného života představuje způsob zvláštního zasvěcení, které má svůj kořen ve svatém křtu a je úplným odevzdáním se Bohu. Věřící v Krista si v zasvěceném životě pod vlivem Ducha svatého umiňují následovat Krista více zblízka, oddat se Bohu, kterého nadevše milují, a tím, že usilují o dokonalost lásky ve službě Božímu království stát se v Církvi znamením a hlasateli slávy budoucího světa. Tak se stalo, že na stromě, který se

podivuhodně a bujně rozvětvil na poli Páně ze semene daného od Boha, vyrostly různé formy života v samotě nebo ve společenství a různé řeholní rodiny, které slouží jak k prospěchu svých členů, tak k dobru celého Kristova Těla.

Od počátku byli v Církvi muži a ženy, kteří se rozhodli zachováváním evangelijních rad následovat Krista svobodněji a napodobovat ho věrněji a vedli život zasvěcený Bohu každý svým způsobem. Mnozí z vnuknutí Ducha svatého žili jako **poustevníci**, jiní dali vznik řeholním rodinám, které Církev ochotně přijala a schválila svou autoritou. Schválení nových forem zasvěceného života je vyhrazeno Apoštolskému stolci. Poustevníci prostřednictvím přísnějšího odloučení od světa zasvěcují svůj život ke chvále Boha a spáse světa tichem samoty, vytrvalými modlitbami a pokáním, aniž by vždycky veřejně slibovali zachovávání tří evangelijních rad. Život poustevníka, skrytý očím lidí, je mlčenlivým kázáním Krista, kterému odevzdal svůj život, protože Kristus je pro něho vším. Již od apoštolských dob existovaly **křesťanské panny a vdovy**, které Pán povolal, aby se mu bezvýhradně oddaly s větší svobodou srdce, těla i ducha; udělaly rozhodnutí, schválené Církví, žít v panenském stavu respektive ve stavu trvalé čistoty pro nebeské království. **Stav panen**, který k těmto způsobům zasvěceného života přistupuje, určuje ženu, která žije ve světě nebo řeholnici k modlitbě, pokání, službě bratřím a sestrám a apoštolské práci, podle stavu nebo příslušných darů, kterých se každé z nich dostalo.

Evangelijní rady čistoty, chudoby a poslušnosti žijí **řeholní společnosti**. Jsou buď **kontemplativní**, které se převážně věnují modlitbě, nebo **činné**, které nějakým způsobem slouží svým bližním. Jejich život je založen na rozvinutí křesťanské milosti řeholními sliby, v nichž jejich členové slibují zachovávat evangelijní rady buď na určitou dobu (**časné sliby**) nebo až do smrti (**věčné sliby**). Aby člověk poznal, kde je jeho místo, musí se za to modlit a často se Boha ptát: „Pane, kde mne chceš mít? Jak ti mohu co nejlépe sloužit?“ Protože k tomuto způsobu života volá Bůh, máme se za nová duchovní povolání často modlit. **Řeholní život** vznikl na Východě v prvních křesťanských staletích a uskutečňoval se ve společnostech kanonicky zřízených Církví. Řeholní život pramení z tajemství Církve. Je to dar, který Církev dostává od svého Pána a který pak nabízí jako stálý životní stav věřícímu, jehož Bůh volá k životu podle evangelijních rad. Po řeholním životě se požaduje, aby ve svých rozmanitých formách vyjadřoval Boží lásku současným jazykem. Dějiny potvrzují velkou zásluhu řeholní rodiny při šíření víry od starobylých mnišských institutů přes středověké řády až po kongregace současné doby. Kromě klasických řádů a řeholí existují sekulární instituty a společnosti apoštolského života.

Sekulární společnost je společnost zasvěceného života, v níž křesťané žijící ve světě usilují o dokonalou lásku a především zevnitř se snaží přispívat k posvěcování světa. Členové těchto společností se svým životem dokonale a

zcela oddaným tomuto posvěcování, účastní evangelizační služby Církve ve světě. Posvátnými závazky přijímají členové sekulárních společností za své evangelijní rady a podle svého vlastního způsobu světského života pěstují vzájemné společenství a bratrství. Členové sekulárního institutu skládají rovněž sliby čistoty, chudoby a poslušnosti jako řeholníci, většinou však nenosí hábit, pouze u některých jsou společné znaky na oděvu, například křížek, odznak, barva oděvu. Většinou nežijí společným klášterním životem a jejich posláním je žít ve světě a být jeho neviditelným kvasem podle evangelia. Kromě společností zasvěceného života jsou **společnosti apoštolského života**, jejichž členové většinou neskládají řeholní sliby, mají pouze určité formy závazku k plnění svého poslání a usilují o dosažení cíle apoštolátu vlastního společenství, vedou bratrský společný život podle vlastního způsobu života a zachováváním stanov směřují k dokonalosti lásky. Společnosti apoštolského života uskutečňují nejrůznější druhy apoštolátu. Členy těchto společenství mohou být kněží, řeholníci, manželé i svobodní. Mezi nejznámější z těchto společností patří: Focolare, hnutí Taizé, Schönstattské hnutí, hnutí charismatické obnovy atd.

Už od nejstarších dob křesťanství někteří muži i ženy odcházeli na opuštěná místa, aby tam žili sami s Bohem. Pro ně máme české slovíčko mnich. Mniši se živili prací svých rukou, denně se věnovali několik hodin modlitbě žalmů, četbě a studiu Písma svatého. Brzy poznali, kdo je mezi nimi nejzkušenější, kdo je jejich skutečný duchovní otec, a ten jim pravidelně poskytoval cenné duchovní rady. Tento otec, česky opat, dával rady svým životem nebo jen krátkým slovem či větou. Postupem času potřebovali tito mniši žijící buď sami nebo v malých společenstvích upravit a usměrnit svůj život. A proto někteří zkušení opati napsali pro mnichy přesná pravidla. Taková pravidla pro mnichy na křesťanském Východě napsal například svatý Bazil. Pro mnichy, kteří by takovým způsobem toužili žít na křesťanském Západě napsal pravidla svatý Benedikt. **Svatý Benedikt** žil na území dnešní Itálie v letech 480-547. Narodil se spolu se svou sestrou Scholastikou v italském městečku Norcia. Na studiích v Římě v sobě odhalil touhu po opravdovém životě s Bohem, a proto odešel do samoty, kde ho začali vyhledávat lidé z okolí, kteří v něm poznali zkušeného otce. Kolem roku 529 na hoře Monte Cassino píše svoje pravidla pro mnichy. Každý z mnichů má své povinnosti, ale také práva. Mezi základní práva patří to, že mám doma ve své rodině najít vždycky to, co potřebuji k životu. A proto v areálu domu mnichů, tedy kláštera, což znamená uzamčený prostor, najdeme všechno potřebné: nejen obytné místnosti, ale i hospodářské budovy, sýpky, zahrady... Proto je každý areál benediktinského kláštera tak veliký, najdeme v něm prostě všechno potřebné k životu. Nejstarší mužský klášter v Čechách je benediktýnský klášter v Praze – Břevnově, který založil svatý Vojtěch. V tomto klášteře už přes tisíc let žije, pracuje a modlí se členové řádu svatého Benedikta.

Volba povolání

Křesťan může pro svůj život zvolit jeden ze tří stavů: stav manželský; stav duchovní (kněžství, řehole, zasvěcený život); nebo zůstat tak, jak je, tedy svobodný. Úkolem všech křesťanů je dosáhnout nebe čili stát se svatými a ke svatosti jsme povoláni všichni. Způsoby putování po cestě ke svatosti však mohou být různé. Spokojený však bude člověk jen v tom stavu, ke kterému ho volá Bůh. Lidé mají za úkol objevit a uskutečnit své povolání. Bůh nikoho nenutí, pouze vyzývá a volá, proto tomu říkáme **povolání**. Většinu mladých lidí Bůh volá k manželství. Některé muže však volá ke kněžství, a některé muže a ženy volá, aby mu zasvětili svůj život podle evangelijních rad: čistoty, chudoby a poslušnosti v řeholi. Tito lidé pak žijí ve společenstvích buď v klášteře, nebo v podobných institutech zasvěceného života. Řeholníci slibují chudobu, mravní čistotu a poslušnost svým představeným, buď dočasnou nebo celoživotní. Jak poznám, ke kterému stavu mě volá Bůh? Především podle schopností. Bůh dal každému člověku nějaké schopnosti, tedy předpoklady k povolání. Ty je třeba rozpoznat a podle nich se rozhodovat. Nemám spoléhat jen na svůj úsudek, ale je vhodné se poradit s někým, kdo mi rozumí a má mě opravdu rád. Také je třeba se modlit za rozpoznání Boží vůle. V Písmu svatém máme několik příkladů Božího povolání:

Povolání Mojžíše (Ex 3,1–22) - Mojžíš pásal stádo svého tchána Jithra, midjanského kněze. Když vyhnal stádo za step, přišel k Boží hoře Choreb. Tu se mu zjevil Hospodinův anděl v plameni ohně, který šlehal ze středu keře. Mojžíš se díval a hle – keř hořel plamenem, ale neshořel. Řekl si: „Půjdu se podívat na ten zvláštní zjev, proč keř neshoří.“ Když Hospodin viděl, že se Mojžíš přichází podívat, zavolal z keře: „Mojžíši, Mojžíši!“ A on odpověděl: „Tady jsem.“ Bůh řekl: „Nepřibližuj se sem, zuj si opánky z nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.“ A pokračoval: „Já jsem Bůh tvého otce, já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův!“ Mojžíš zahalil svou tvář, protože se bál pohlédnout na Boha. Hospodin pravil: „Viděl jsem utrpení svého lidu, který je v Egyptě, slyšel jsem jejich nárek na bičice; ano, znám jejich bolesti. Proto jsem sestoupil, abych je vysvobodil z ruky Egyptanů a vyvedl je z oné země do země úrodné a širé, do země oplývající mlékem a medem. Nyní křik Izraelitů pronikl ke mně, viděl jsem útlak, kterým je Egyptané utiskují. Jdi tedy, já tě posílám k faraonovi, abys můj lid, Izraelity, vyvedl z Egypta.“ Mojžíš řekl Bohu: „Kdo jsem já, abych šel k faraonovi a vyvedl Izraelity z Egypta?“ Bůh mu odpověděl: „Já budu s tebou a toto ti bude znamením, že tě posílám: Až vyvedeš lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře.“ Mojžíš řekl Bohu: „Hle, já přijdu k Izraelitům a řeknu jim: ‚Posílá mě k vám Bůh vašich otců.‘ Když se zeptají: ‚Jaké je jeho jméno?‘ - co jim mám říci?“ Bůh pravil k Mojžíšovi: „Jsem, který jsem!“ A dodal: „Řekneš Izraelitům: ‚Jsem posílá mě k vám.‘“ Jdi a shromáždí starší Izraele a řekni jim: ‚Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Izákův

a Jakubův se mi zjevil a řekl: Stále myslím na vás a na to, co se s vámi stalo v Egyptě. Rozhodl jsem se, že vás vyvedu vás z trápení Egyptanů do země oplývající mlékem a medem.“

Na Mojžíšovi vidíme, že povolání není jen soukromou záležitostí člověka, ale že zapadá do Božího plánu spásy. Mojžíš byl povolán vyvést izraelský národ z Egypta a přivést ho do zaslíbené země. Stal se důležitým článkem v dějinách spásy. Takovým článkem je každý z nás. Proto je při volbě povolání důležité ptát se nejen na to, co bych si v životě přál, ale také na to, co od nás očekává Bůh. Povolání však není záležitostí slepé poslušnosti k Božímu hlasu, ale je to také svobodné a odpovědné osobní rozhodnutí. Boží příslib Mojžíšovi „Já budu s tebou“ platí každému člověku.

Povolání Jonáše (Jon 1,1-3,10) – Hospodin oslovil Jonáše a řekl: „Vstaň, jdi do velikého města Ninive a měj tam kázání, neboť jeho neřest se dostala až ke mně.“ Ale Jonáš vstal, aby utekl do Taršíše, daleko od Hospodina. Sestoupil do Jafy a našel loď, která měla odplout do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi odebral do Taršíše, daleko od Hospodina. Hospodin však spustil na moře veliký vítr. Na moři se rozpoutala veliká bouře a lodi hrozilo, že ztroskotá. Lodníci se báli a každý volal ke svému bohu. Zatím Jonáš sestoupil do podpalubí, ulehl a tvrdě usnul. Přišel za ním kapitán lodi a řekl: „Co ty se tady oddáváš spánku? Vstaň a vzývej svého Boha! Snad si na nás Bůh vzpomene, a nezahyneme.“ Potom si řekli: „Losujme, abychom poznali, kvůli komu nás stihlo toto veliké neštěstí.“ Losovali, a los padl na Jonáše. Řekli mu: „Pověz nám, jaké je tvé zaměstnání, odkud přicházíš, která je tvá vlast a národ, z něhož pocházíš?“ Odpověděl jim: „Já jsem Hebrej a ctím Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu.“ Dověřeli se totiž, že utíká před Hospodinem, jak jim to oznámil. Řekli mu: „Co máme s tebou udělat, aby se nám moře uklidnilo?“ Odpověděl jim: „Vezměte mě a hodte mě do moře, a moře se vám uklidní.“ Vzali tedy Jonáše a hodili ho do moře. A moře přestalo běsnit. A Hospodin poslal velikou rybu, aby Jonáše pohltila. V útrokách té ryby byl Jonáš tři dny a tři noci. Potom přikázal Hospodin rybě, a ta vyvrhla Jonáše na pevninu. Hospodin oslovil Jonáše: „Vstaň, jdi do velikého města Ninive a měj tam kázání, které ti ukládám.“ Jonáš tedy vstal a šel do Ninive podle Hospodinova rozkazu. Ninive bylo veliké město před Bohem, tři dny se jím muselo procházet. Jonáš začal procházet městem první den a volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno!“ Ninivští obyvatelé však uvěřili Bohu, vyhlásili půst, oblékli se do žiníc, velcí i malí.

Vyprávění o Jonášovi ukazuje člověka, který je neposlušný Bohu. Jonáš byl volán Bohem ke spolupráci. Bůh ho posílá do Ninive, aby tamním obyvatelům oznámil Boží soud. Ale Jonáš neuposlechne. Příběh popisuje důsledky Jonášovy neposlušnosti: rozbouřilo se moře, ocitl se v nebezpečí života..., ale Bůh mu dává ještě další možnost, aby své povolání splnil.